

Лекція 14. Гендерний моніторинг

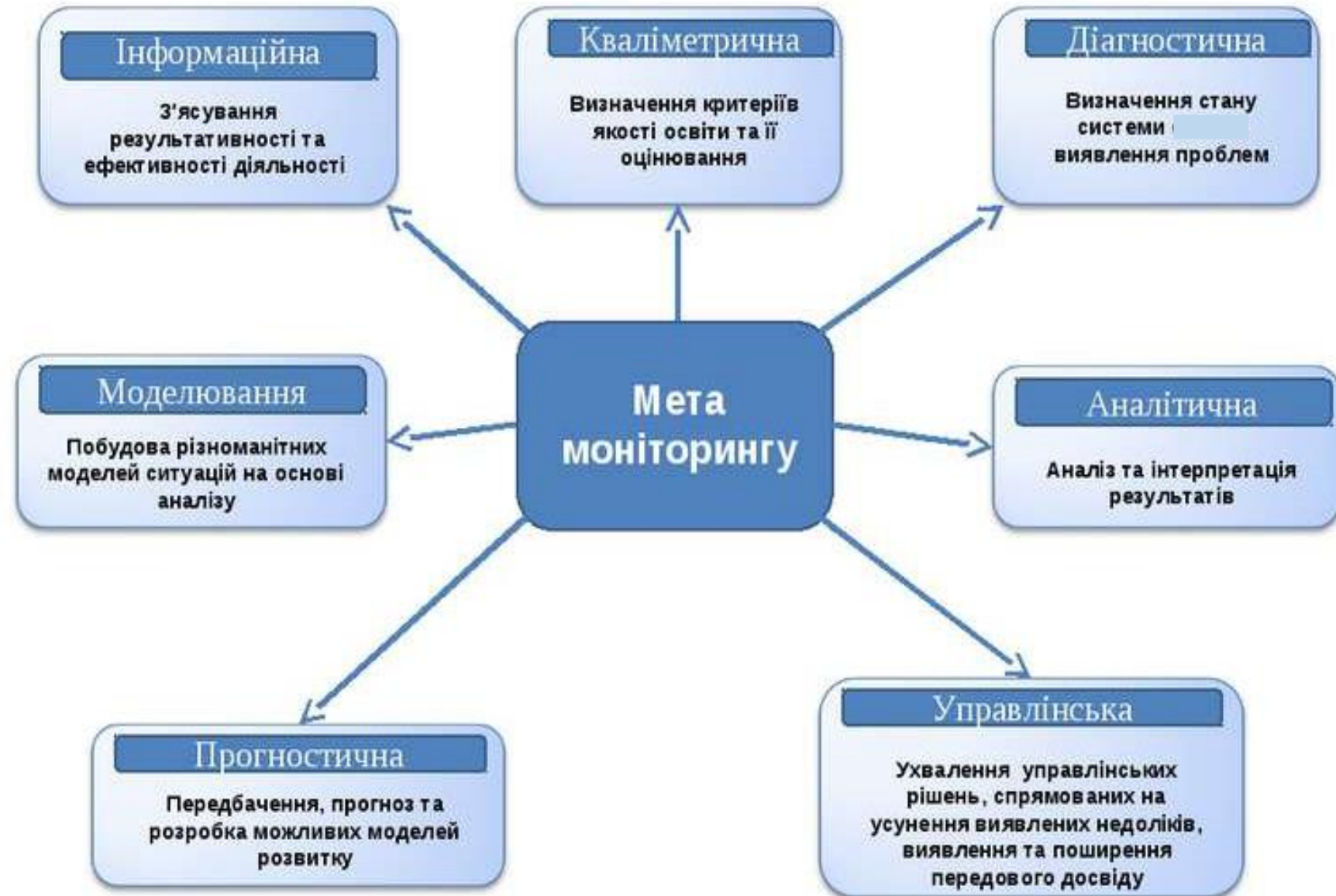
- 1. Моніторинг: сутність, система, форми, методи збирання інформації.**
- 2. Гендерно чутливі індикатори**
- 3. Гендерний моніторинг: сутність і застосування в ГОУ**

- **Моніторинг** спеціально організоване систематичне спостереження за об'єктами, явищами, процесами дослідження, систематизацію отриманих даних для подальшого аналізу, діагностики, виявлення тенденції розвитку та прогнозування з метою прийняття управлінських рішень.
- Системність моніторингу означає, що він є інформаційним процесом, який постійно діє

- **моніторинг** - це систематичне відстеження якісних і кількісних показників, які характеризують якусь діяльність або поточну ситуацію

- **Метою моніторингу** є відстеження того, як функціонує певна система, чи відповідає вона встановленим **нормам та планам**.

- *До першої групи* відносять моніторинги, орієнтовані на **суспільство** в цілому.
- **Мета** - **формування громадської думки** з тих чи інших проблем життєдіяльності суспільства.
- Виходячи з цього ознайомлення користувачів з результатами моніторингу **здійснюється через ЗМІ**, в основному друковані та, останнім часом особливо - електронні.
- Загальноприйнятою нормою в більшості країн західної демократії при проведенні подібного виду моніторингу є його **бюджетне фінансування** (в основному замовлення на проведення моніторингу від державних структур отримують як державні, так і приватні інформаційно-аналітичні центри).

- *До другої групи моніторингу* належать дослідження, орієнтовані на *фахівців* різноманітних галузей діяльності.
- При цьому чисельність груп фахівців може коливатися від кількох десятків чоловік до десятків тисяч.
- Комунікація між замовником та виробником моніторингу здійснюється за допомогою періодичних спеціалізованих видань, які розповсюджуються за підпискою, у тому числі - через Інтернет.

- *третя група* - ті види моніторингу, користувачами якого є окремі структури, керівники різних рівнів, **органи влади, політики** тощо.
- Користувачі подібними видами моніторингу отримують готову інформацію, як правило, у вигляді **аналітичних звітів, експертних оцінок, рекомендацій, проектів** і т.п., причому ці документи достатньо часто мають **закритий та конфіденційний характер**

Проведення моніторингу має відповідати ряду ключових принципів, основними з яких виступають:

- оперативність та відповідність поставленим завданням;
- цілісність та науковість;
- точність, системність та детальність інформації, її обов'язкова ретельна та максимально глибока перевірка;
- конфіденційність джерел інформації;
- об'єктивність та незаангажованість;
- прогностичність (націленість моніторингу передусім на прогноз).

• **Моніторинг** – не окрема компонента організації контролю, а система, що об'єднує в собі **функції обліку, аналізу та контролю й створює підґрунтя для прогнозування**

• **Внутрішній моніторинг** полягає у визначенні основних **чинників впливу на результати діяльності суб'єкта,**

• **Внутрішній моніторинг** це специфічна та конкретна **функція стратегічно орієнтованого управління послугами, що ґрунтується на постійному спостереженні та діагностиці процесу надання послуг, систематизації отриманих даних в інформаційну базу для подальшої оцінки та аналізу тенденцій зміни показників, і на цій основі прогнозування можливих ризиків і коригування стратегії розвитку установи**

ФУНКЦІЇ МОНІТОРИНГУ

- **Відповідність.** Моніторинг допомагає виявити, наскільки дії адміністрації, штату та інших стейкхолдерів програми/політики відповідають стандартам і процедурам, встановленим законодавчими, регулюючими органами та професійними організаціями.
- **Аудит.** Моніторинг допомагає визначити, чи справді ресурси та послуги, призначені певним цільовим групам, потрапили за призначенням.

Спостереження та попередження - націлені на фіксацію негативних наслідків діяльності суб'єкта управління

- **Відстежування.** Моніторинг дає інформацію, корисну для виявлення та врахування соціальних і економічних змін, зумовлених здійсненням набору політик і програм за певний період часу.
- **Оцінювання.** Моніторинг допомагає зрозуміти, чим результати, наслідки і впливи політики корисні/шкідливі для суспільства, окремих суспільних груп чи громадян (цінність публічної політики для суспільства).

- *Опитування* є основним методом для ситуацій, коли для проведення аналізу необхідно отримати інформацію з певних політичних питань, а саме ту, яка відображає ставлення громадськості до політичних акторів, рішень, проблем.
- *Спостереження* – це спосіб отримання інформації, що передбачає безпосередню фіксацію спостерігачем подій, що відбуваються.

- *Традиційний аналіз* передбачає тлумачення документу – матеріального носія інформації – у довільному стилі.

У традиційному аналізі вирізняють:

- аналіз способу подачі матеріалу, його форми, стилю (наприклад, указ, постанова, розпорядження, аналітична записка);
- аналіз змісту.
- *Метод контент-аналізу* дозволяє ефективно вивчати зміни політико-економічної позиції основних політичних сил у країні, ставлення населення до діючої влади, опозиційних сил, їх окремих ініціатив, передвиборчі настрої громадян тощо.
- *Івент-аналіз* – метод аналізу подій, який дозволяє упорядковувати та структурувати складні політичні процеси, зокрема і прийняття рішень. Ефективність даного методу безпосередньо залежить від наявних даних.

ПІДХОДИ ДО МОНІТОРИНГУ

- **Відстежування змін** в об'єктивних і суб'єктивних суспільних умовах з плином часу. Головний елемент цього підходу – використання **суспільних індикаторів** (статистика, що вимірює суспільні умови та їх зміну з часом для різних сегментів населення).
- **Соціальний експеримент** – це процес систематичної маніпуляції політичних дій, щоб отримувати більш-менш точні відповіді на те, якими є джерела змін у наслідках політики.

- **Суспільний аудит** допомагає виявити, зокрема, чи наслідки політики пов'язані зі здійсненням заходів політики, чи з якимись іншими факторами, не врахованими раніше або тими, що виникли під час здійснення політики.
- **Синтез досліджень і практики** передбачає вивчення формування та здійснення конкретної політики, а також дослідницькі звіти про взаємозв'язки між діями та наслідками політики.

МЕТОДИ МОНІТОРИНГУ

- **Графічне ілюстрування** та/або **табличне представлення** – подання змін певних індикаторів чи інших змінних факторів політики в залежності від часу у графічному вигляді. Графіки, гістограми, частотний розподіл, крива Лоренца (Lorenz curve), коефіцієнт Джині (Gini coefficient).
- **Розривний часовий аналіз** – відстежування певних параметрів/показників у часі до, під час і після здійснення політичних заходів, який може наочно показати, чи дала політика бажані наслідки. Особливо придатний для суспільного експериментування.
- **Аналіз контрольних порівнянь** – доповнення до попереднього методу, передбачає наявність контрольних груп, з якими проводиться порівняння наслідків політики для цільової групи/бенефіціантів.

- **Моніторинг** - процес регулярного збору та аналізу інформації про хід реалізації політики, що включає механізм реагування на можливі і реальні загрози і відхилення від наміченого плану.
- **Моніторинг** складається з інформаційної, аналітичної та оперативної підсистем.
- В основі моніторингу лежить система показників (індикаторів).
- **Моніторинг проектів, цільових програм** проводиться з використанням таких груп індикаторів, як прямі і непрямі, кількісні і якісні, спеціальні, складні індикатори та індекси.
- Зібрана інформація аналізується - визначаються типи і характер помилок, відхилень, їх вплив на досягнення цілей.
- Вироблення рекомендацій щодо їх усунення, внесення змін у стратегію політики, її зміст - завдання оперативної системи. Результати моніторингу допомагають уповноваженим на те органам у прийнятті рішень про майбутнє політики/програми.

Система моніторингу реалізації державної політики

Управління	Інформаційна система	Аналітична система	Оперативна система
- цілі програми; - показники виконання; - заходи; - діяльність	- збирання інформації; - обробка інформації; - передача інформації	- оцінка рівня виконання; - порівняння: за часом; - за стандартами; - за структурами	- рішення про цілі; - рішення про стратегії та зміст заходів; - рішення за оцінками та моніторингом

Етап	Кроки
Планування	Визначення потреб в інформації (індикатори вжиття заходів, досягнення цілей тощо) того, хто її потребує; того, як часто слід збирати інформацію; джерел і способів отримання інформації; відповідального за збирання інформації; витрат, пов'язаних із запровадженням моніторингу та збиранням інформації
Підготовка	Розроблення й апробація документів для збирання та фіксації даних. Складання посадових інструкцій з визначенням повноважень учасників процесу моніторингу. Підготовки персоналу, відповідального за операції з моніторингу. Ознайомлення персоналу програми із системою моніторингу
Збирання даних	Постійне збирання визначених даних. Контроль за діяльністю системи моніторингу
Аналіз і порівняння даних	Порівняння зібраних даних з визначеними плановими значеннями індикатора, встановлення відмінностей. Визначення інших проблем. Пошук причин відхилень та знаходження варіантів розв'язання проблем
Звітування	Документування зібраних даних і результатів аналізу. Забезпечення інформацією щодо результатів моніторингу керівництва тих, хто впроваджує програму, бенефіціарів та інших зацікавлених осіб
Використання результатів	Використання результатів моніторингу для вдосконалення управління та реалізації програми

- **Продукт моніторингу складається з кількох документів (які, як правило, подаються у таблицях)**
- **сюжети теленовин;**
- **статті у друкованих ЗМІ;**
- **статті в електронних ЗМІ;**
- **перелік основних тем дня та тижня;**
- **цитати з теленовин, друкованих та електронних ЗМІ з основних тем дня та тижня;**
- **база даних, яка дає змогу у разі необхідності проглянути повний текст статті тощо.**

Здійснюйте моніторинг бюджетної програми, щоб:

- ✳ зменшити ґендерні розриви
- ✳ усунути ґендерну дискримінацію
- ✳ забезпечити потреби жінок та чоловіків під час реалізації програми

Завдяки моніторингу ви зможете:

- ✳ системно відстежувати рівень задоволення потреб жінок і чоловіків
- ✳ порівнювати обсяг та якість надання публічних послуг
- ✳ оцінювати справедливість розподілу суспільного багатства між громадянами

Для моніторингу бюджетної програми визначте:

- ✳ набір даних
- ✳ джерела та способи отримання інформації
- ✳ періодичність збирання даних
- ✳ підходи до систематизації та оброблення інформації
- ✳ форму представлення результатів

За потреби, **переструктуруйте** бюджетні асигнування або **змінить** завдання чи напрями використання бюджетних коштів.

Доведіть результати моніторингу та управлінські рішення **розпорядникам** нижчого рівня та **одержувачам** бюджетних коштів.

- Гендерний моніторинг виконання заходів бюджетної програми та результативних показників, що містять гендерні складові, здійснюють у межах загального моніторингу виконання відповідної бюджетної програми
- Мета - забезпечити справедливе розподілення видатків та рівний доступ до публічних послуг жінок, чоловіків і їхніх груп, які передбачені бюджетною програмою
- Дані, отримані в процесі гендерного моніторингу, враховують для гендерного аналізу бюджетних програм, формуванні пропозицій для бюджетної декларації та бюджетного запиту